

## АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.  
6 м. 12 л.  
За странство 40 л.

Един брой 20 стот.

Телефон № 368.

## ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народен съветъ

79322

## ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адресъ:

в „ДОБРУДЖА“ — площадъ  
„Черна Джамия“ № 3.Излиза:  
сряда и събота.

Ръкописи не се връщатъ.

## Добруджа и Ромъния.

Перипетиятъ, прѣзъ който прѣмина добруджанския въпросъ отъ 1913 год. до днесъ, посочиха на цѣла Европа, че Ромъния владѣе една частъ отъ Добруджа не по своя воля и желание, а по силата на единъ международенъ актъ — Берлинския конгресъ, който на врѣмето си ромънските държавници заклемиха като актъ на насилие. Когато, безсилни да се противопоставятъ на волята на Европа, ромънскитѣ приеха да бждатъ владѣтели на сѣверна Добруджа, нѣма да се забрави декларацията, която направиха въ най-врховното си учрѣждение — Парламента, че тѣ не могатъ да приематъ Добруджа срѣщу отнемането на Бесарабия, защото нѣма какво да търсятъ въ нея: тя е чужда страна, населена съ чужди плѣмена, пуста и безплодна. Тази декларация дошло е врѣме да се припомни, на ромънскитѣ тѣмо сега, когато проявяватъ претенции върху този чистъ български край. Но отъ тази декларация е нужно да си взематъ добра бѣлжка и прѣдставителитѣ на великитѣ сили-побѣдителки, които на Парижъ съединиха на малкитѣ народи.

Въ 14-тѣхъ програмни точки на Уйлсона, една отъ тѣхъ държи първо мѣсто; тя е, която се отнася до самоопредѣлението на народитѣ.

Цѣлъ свѣтъ взема участие въ великата война, велика по своитѣ послѣдци, а не по стимулитѣ си, по принципа за самоопредѣление на народитѣ се отнася тѣмо за балканскитѣ народи, респективно за България. Въ най-широката си смисълъ той трѣбва да се приложи тукъ, у насъ, на Балканитѣ. Иначе, ние добруджанцитѣ, на и цѣлнѣ цивилизованъ свѣтъ на първо мѣсто, не можемъ да си прѣдставимъ дори, че конференцията може да привърши работата си, като присъди да се даде каквато и да било частъ отъ Добруджа на Ромъния.

Разбираме това да стане, както ставаше нѣкога съ нѣкоя далечна африканска или азиатска провинция или колония, но да се даде Добруджа на Ромъния, когато отблизо се познава историята ѝ, етнографията и географията ѝ, ще бжде дѣло изумително и въ флагрантно противорѣчие съ думитѣ и посланията на великия американски гражданинъ.

Ние сме побѣдени, това е истината, но отъ това не произтича, че сме загубили правата си. Това не значи, че справедливостта, истината, правото могатъ да се разпрѣдѣлятъ споредъ военнитѣ успѣхи на едни, споредъ заслугитѣ на други, ако има нѣкой, разбира се, да признае заслугата на Ромъния въ тази война... Но не е тази нашата мисълъ, когато пишемъ тая редове. Ние искаме да се спремъ на друго едно обстоятелство,

отъ което зависи мъртътъ тукъ, на Балканитѣ, и на първо мѣсто — мъртътъ между Ромъния и България.

По едно щастливо стечение на обстоятелствата, и само на тѣхъ, Ромъния, наглежда, ще получи обширни територии, които до вчера принадлежаха на бившата Австро-Унгарска монархия. Ромънскитѣ блѣтъ еосжществени и, доверени врагове на Ромъния, ние сме достатъчно кавалери въ политиката си за да я страдаме. Бѣше врѣме, когато ромънскитѣ държавници биха ни дали земя надъ устието на Дунава, само нѣкой да имъ обещаетъ, че ще иматъ рано или късно Буковина или Трансилвания. Днесъ това е съвършенъ фактъ, тѣзи дѣлѣ области, особено послѣдната, е ромънско владѣние. Е, добри, ще приематъ ли ромънскитѣ да иматъ за въ бждеще единъ съседъ не само онеправданъ, но още и разлюбенъ? Ще приематъ ли, отъ друга страна, като вѣдатъ, колко упоритъ е българинъ за своитѣ права, да иматъ постоянна разправия съ българския елементъ въ Добруджа, който, ако не стане, нѣма да прогнѣ въ мѣстопризнатата върху него неправда? Великитѣ сили ще рѣшатъ и ще си отидатъ. Но нека се запомни, ние ще останемъ тукъ единъ срѣщу други, лице срѣщу лице.

И, до като България съществува, а заедно съ нея и Добруджа, при наличността на една вѣпюща неправда, миръ между насъ и нашитѣ съседни ромъни нѣма да има!

Ето отъ кое трѣбва да се проникнатъ въ Букурещъ, прѣди да формулиратъ своитѣ претенции върху Добруджа.

Разбираме, ако Ромъния излѣзе отъ тази война онеправдана, окастрена, но сега, когато ѝ се откриватъ широки перспективи, когато щастieto ѝ се усмивва така неочаквано, да посѣга върху българска земя е лудостъ, която умѣренитѣ политици въ Ромъния не би трѣбвало да допуснатъ да се повтори, както това стана на 1913 година.

Ние, добруджанци, заявяваме, че имаме искреното желание да живѣемъ въ добри съседски отношения съ Ромъния, да бждемъ нейни искрени приятели. Ударилъ е часътъ, когато отъ нея зависи да ни направи такива, каквито ние желаемъ да бждемъ, или исконни нейни врагове.

Д-ръ К. Списаревски.

## Украинка противъ Ромъния.

В. „Еласъ“ се научава отъ Бернъ: Украинцитѣ концентриратъ войски на бесарабската граница. Неизвѣстна е цѣлѣта на тия войскови движения. Ромънското правителство поддържа, че се касае за украинска акция въ Бесарабия и е засилило войскитѣ си на бесарабската граница.

## Добруджанска делегация при френския цивиленъ прѣдставителъ г-нъ Ханри.

На 22 того се прѣдстави при френския прѣдставителъ г. Ханри въ София делегация на Върховния Управителенъ Комитетъ на Добруджанската Организация въ България отъ слѣднитѣ лица: Д-ръ К. Д. Списаревски, Д-ръ П. Вицезъ и Драгомиръ Пачовъ, които го поздравиха за пристигането му въ столицата на България и го замолиха да донесе на правителството си желанието на добруджанци. На почтениа френски прѣдставителъ комисията връчи слѣдния адресъ:

Ваше Прѣвъзходителство,

Добруджанската организация въ България Ви привѣтствува съ добръ дошълъ и се счита щастлива, че намира първия случай да види въ Вашето лице прѣдставителя на великия и великодушенъ френски народъ.

Българитѣ въ Добруджа иматъ особени причини да бждатъ признателни на Франция. Всички французски учени и пътешественици, които имаха случая прѣзъ миналото столѣтие да пътуватъ въ Добруджа, сж признали единодушно чисто българския ѝ характеръ: изключение нѣма нито за единъ; тѣмо противното, всички до единъ сж я считали за недѣлима частъ отъ България, извѣстна подъ името Източна България. Такава и днесъ Добруджа е позната въ Европа, до географията въ Франция. Като такава сж я считали и всички политически прѣдставители на Франция въ България, които отъ близо сж слѣдили живота на българитѣ отъ устието на Дунава до Черно море.

Ваше Прѣвъзходителство,

Днесъ Добруджа наново се поднася като жертва за политически грѣшки, които не могатъ да ангажиратъ съдбата на едно 350-хилядно население, което въ нищо не е виновно прѣд силитѣ-побѣдителки.

Въ единъ съблиненъ моментъ въ свѣтовната история, когато традиционната политика на Франция за равенство, братство и свобода намира реаленъ изразъ въ разискванията на парижката конференция, добруджанското население живѣе съ твърдата и непоколебима вѣра, че Франция ще издигне първа гласа си въ защита на истината и правото! А истината е тази, че въ течение на вѣковетѣ Добруджа е била и си остава чисто българска страна, правото — че тя не може, не трѣбва да се откъсне отъ общото отечество България съ рискъ да се нарушатъ ония принципи, които въ този часъ сж високо прокламирани въ сърдцето на Франция — въ Парижъ.

Надѣваме се, нашитѣ тѣжги, които изпитваме въ този моментъ ще намѣрятъ съчувствие въ Вашето сърдце и че при първия случай ще станите тѣхенъ тълкувателъ прѣдъ Вашето правителство, на което поднасяме нашитѣ дълбоки почитания и адмирания.

## Цѣната на ромънската намѣса.

Договоротъ на Ромъния съ Съглашението.

Слѣдъ като търгува и съ двата воюващи лагера повече отъ два години, прѣзъ августъ 1916 год. Ромъния счете, че Съглашението е дало цѣната, която заслужава нейната намѣса и на 17 августъ сключи договора. Въ тоя договоръ, съкратеното съдържание на който публикуваме по-долу, се казва, че Франция, Англия, Италия и Русия гаран-

тиратъ цѣлостта на Ромъния въ границитѣ, които тя имаше прѣзъ 1916 г. Смисълътъ на тая клауза трѣбва да се дири въ страха, който ромънскитѣ имаха по онова врѣме, че великата война може да се свърши съ единъ компромисъ между Русия, Германия и Австро-Унгария за сѣтка на Ромъния. Че тоя страхъ не е билъ безпричиненъ, ни показва разкритиата, които кадетитѣ направиха въ Думата по политиката на Шурмера. Споредъ тия разкрития, Шурмеръ е искалъ да увлѣче Ромъния въ войната, за да може на нейна сѣтка Русия да излѣзе съ „нѣщо“ отъ войната и по тоя начинъ да прѣдотврати евентуалнитѣ незадоволства. Съ излизането на Русия отъ войната естествено се налагаше ревизия на тоя договоръ, толкова повече, че Съглашението напусна позицитѣ на грубата сила и заяви, че правото и справедливостта ще бждатъ неговитѣ лозунги. Отдѣлнитѣ миръ пакъ, който Ромъния сключи съ Съюза, фактически унищожи изцѣло тоя договоръ, чийто текстъ, споредъ „Танъ“ отъ 4 февруари, е слѣдния:

Въ чл. 1 се казва, че Франция, Англия, Италия и Русия гарантиратъ цѣлостта на Ромъния въ всичкитѣ и сегашни (въ 1916 г.) граници.

Ромъния се задължава да объяви война и да атакува Австро-Унгария (чл. 2).

Признава се правото на Ромъния да си присъедини териториитѣ отъ Австро-Унгарската империя, както слѣдва: Разграничението почва отъ р. Прутъ на старата граница, обхваща Буковина, Трансилвания, Банатъ и слѣдва до р. Тиса, минава сѣверно отъ Сегединъ и слѣдва до р. Дунавъ все по Тиса. Отъ тамъ по Дунава (чл. 4).

Ромъния се задължава да не издига укрѣпления срѣщу Бѣлградъ въ една опредѣлена зона.

Прѣдвижда се задължението за Ромъния, Русия, Англия и Франция да не сключватъ отдѣленъ миръ, задължението да си признаятъ равни права въ разискванията на прѣдварителния и окончателенъ миръ.

Въ военната конвенция, която е послѣдвала тоя договоръ, Ромъния се задължава да мобилизира всичкитѣ си войски и да атакува Австро-Унгария на 15/28. августъ 1916 год., осемъ дни слѣдъ започването офанзивата на Солунския фронтъ отъ Съглашението, която наистина биде прѣдприета отъ генералъ Сарай.

Русия се задължава да изпрати въ Добруджа лѣвъ дивизия пѣхота и една дивизия кавалерия за да сътрудничатъ на ромънската армия срѣщу Българитѣ.

Въ тая конвенция, както и въ договора, Сърбия не е участвувала и днесъ тя отказва да го признае и не иска да остави Ромъния да заеме земитѣ до Тиса и Дунава срѣщу Бѣлградъ. Отъ тукъ и спора съ Ромъния за Банатъ, съ който парижката конференция е била сжщо сезирана.

## Въпросътъ за изборитѣ въ Добруджа въ българския парламентъ.

На 24 того, въ понеделникъ народниятѣ прѣдставителъ г. Илия Януловъ, по поводъ едно питане за съдбата на нашитѣ военно-плѣнници, изтъкна, че въ единъ моментъ, когато добруджанцитѣ войници отъ Сборната дивизия се държатъ военноплѣнници, като български поданици, Ромъния се готви да прави депутатски и сенаторски избори въ Добруджа.

Слѣдъ това заявление между министъръ-прѣседателя г. Тодоровъ и Илия Януловъ имъ краткъ разговоръ по сжщия въпросъ.

## Ромжнският изборителен апарат.

(Според г. д-р Г. Калинков, бивш български пълномощен министър в Букурещ, а сега кмет на столицата).

Още в 1885 година, разказва г. Калинков в книгата си „Ромжния и нейната политика спрямо България“, П. Карп, бивш шеф на консервативната партия и министър-председател казвал в камарата: „Какво прави префекта? — Избори. Какво правят окръжните съвети? — Избори. Какво правят кметовете и общинските съвети? — Избори. Какво правят административната и др. власти? — Избори и само избори. Нашата администрация в най-широката смисъл на думата, не е нищо друго, освен един граматен изборителен апарат“. От тогата и до сега положението не се е изменило.

### Как се подготвя изборителния апарат.

Дори от министерската маса в камарата, пише г-н д-р Калинков, не се отрича начина на курдисването на изборителния апарат, а се спори само, кой го е прѣкал. Така министърът на вътрешните работи Мартинов прѣз 1911 год. призна в камарата, че той е уволнил прѣд изборитѣ само 220 административни чиновници и разтурил 219 кметства, когато прѣз 1907 год. либералната партия уволнила 519 административни чиновници и разтурила 459 кметства. Процедурата за уволнение на чиновниците от новото правителство се упражнява по следните начини:

1) Относително смѣняемѣ чиновници, още на другия ден, щом дойде на власт, новото правителство чисто и просто публикува нѣколко десетки и стотини уволнения „въ интереса на службата“ в държавни вѣстници, дѣто всѣки чиновник бѣрза да си намери името и, ако го не намери в първия брой, тутакси си дава оставката или дава декларация за прѣданост.

2) Относно несмѣняемѣ чиновници, животът и службата им се правят карочно съ разни правила, строги прѣписания и развѣствания, така невъзможни и непоносими, че тѣ сж принудени да се уволняват сами или биват отстранявани от строгото начальство по дисциплинарен ред. Въ камарата прѣз 1911 год. се изнесе примѣръ за един началник на станция, който прѣз 7 дена послѣдователно е прѣмѣстванъ на разни станции „въ интереса на службата“.

3) Има още един начинъ на колективни оставки, упражняванъ съ голѣми успѣхъ от всѣки правителство... М-рът, префектът или началникът на укрѣждението, като гаранция за прѣданост и довѣрие, изисква отъ подчиненитѣ си чиновници писменитѣ имъ, ужъ доброволни оставки, пази ги въ портфейла си и всѣки моментъ, като държи чиновника въ страхъ и трепетъ, може да уволни неотличия се въ изборитѣ, като му приема оставката...

Д. Нацевъ — Бурсни.

## Подъ ромжнско нго.

Разказъ изъ живота на българитѣ въ Добруджа.

(2)

Тежкитѣ и непоносими часове за младата Валерия станаха още по-непоносими, когато капитанъ Ионакъ явно започна да я задиря, да се уива край нея, да я лѣсти и явно да ѝ казва, че я желае, че иска да ѝ направи своя жена или най-малкото, че желае поне една милувка отъ нея, която съ цѣлото си състояние да заплати. Той почна да ѝ изпраща подарѣци, които тя изхвърляше прѣзъ прозореца, ала задиранията не прѣставаша. Единъ денъ тя съ ужасъ видѣ, че братъ ѝ помагаше на Ионакъ, който се облизваше самодоволно, че скоро ще притежава тая мѣничка и хубавичка пансионерка, която се държеше на страна отъ тѣхния животъ.

— Братко, вразуми се! Какво правишъ? — каза му тя на другия денъ.

— Всичко, което права, права го съ честь, — отвърна той и се наведе да ѝ цѣлуе.

— Вънъ! Да не си посмѣлъ да се доближишъ до менъ, — извика тя и

Ноторно установенъ фактъ е, че м-рът на правосъдието г. Кантакузино е прѣмѣстилъ 17 магистрата само въ окръга Яломница, дѣто е билъ кандидатиранъ за депутатъ. Сжиятъ е прѣмѣстилъ отъ 1906 сждин въ страната 202 души и то само прѣзъ изборителния периодъ. При това, въ сждебното вѣдомство чиновницитѣ сж най-стабилни и ужъ несмѣняеми.

За да бжде по-пълна характеристиката, ще трѣбва да приведемъ и думитѣ на сенатора М. Ксенополъ, който въ дебатитѣ прѣзъ 1911 год. въ сената е заявилъ: „Азъ мога да твърдя, че въ цялата страна изборитѣ за делегати сж извършени не отъ избирателитѣ, а отъ жандармитѣ“.

Други сръдства за осигуряване официалнитѣ кандидатури.

Префекти, супрефекти, полицаи, кметове, — всѣки се организиратъ, държатъ рѣчи, прѣдседателствуватъ публични събрания, глобаватъ, опрощаватъ глоби, разработватъ общински земи, ръководятъ „възмутената съвѣст“, която се налага съ побои и револвери. Но „има, пише господинъ Калинковъ, много други сръдства и мѣроприятия, които генералитѣ префекти и супрефекти измислюватъ и практикуватъ, за да си осигурятъ успѣхъ на официалнитѣ кандидатури. Тѣ създаватъ искусствени прѣчки и физическа невъзможност за пжтуване на агитаторитѣ и изборитѣ при изборитѣ: 1) съ въвеждането на тѣй нарѣчения изборителенъ паспортъ — специално позволение отъ префекта за пжтуване по селата, което не се дава на опозиционеритѣ; 2) съ събарянето и поврѣждането на мостовѣтѣ, по които ще мине кандидатътъ или изборитѣ на изборното мѣсто; 3) съ обявяването на карантина въ извѣстни опозиционни села, ужъ заразени отъ епидемия; 4) съ задържането за цѣлъ денъ на изборитѣ въ общината за нѣкое изслѣждане и работа или само за нѣколко часа, до като пропуснатъ трена и пр. и пр.“

### Изборителни пазарлъци.

Най-курнозното е, че при всѣката борба между правителствената партия и опозицията, винаги, прѣди да се почнатъ изборитѣ, двѣтѣ страни дохождатъ помежду си до единъ пазарлъкъ, до едно споразумѣние. Правителствената партия прѣдлага на опозицията нѣколко сигурни депутатски и сенаторски мѣста, дѣто тя не поставя свои официални кандидатури и дори туря на разположение и административната власт, но съ условие, че и ней (на правит. партия), като стане опозиция, ще ѝ се прави сжщата отстъпка. Ако пъкъ тѣй влѣзлитъ въ парламента опозиционни депутати почнатъ да правятъ остра опозиция, винаги м-рът на вътрѣшнитѣ работи може да ги обезкуражи съ апострофа: „Млъчете вие тамъ, които съмъ ви избралъ и докаралъ тукъ съ полицията“.

Ако сега, въпрѣки всѣкакъвъ разумъ и логика, изборитѣ въ Добруджа не

бждатъ отложени до рѣшението на мирната конференция, всѣки ще разбере, какво ще има да патятъ добруджанци отъ тия школувани изборджии при наличността на факта, че гласоподаването е задължително.

## Сръбско-ромжнският споръ.

### Изявления на Лаховари.

Лаховари, бившъ ромжнски пълномощенъ министъръ въ Бернъ, а сега такъвъ въ Римъ, е направилъ следнитѣ изявления прѣдъ „Корниере дела Сера“: Банатъ, заявилъ г. Лаховари, е цѣла и недѣлима област, която има ясно очертани естествени граници. Банатъ никога не е билъ раздѣлянъ. Ромжнитѣ сж мѣстното население, а сръбитѣ почнаха да се прѣселватъ къмъ края на петнадесетия вѣкъ.

Каквото и да правимъ, ние не можемъ да учрѣдимъ такива държавни граници, че тѣ да се сходятъ точно съ етнически характеръ на населението. Не може да се попрѣчи, щото по-големо или по-малко компактно население да влѣзе въ границитѣ на различни държави, като малцинство. Въ такъвъ случай може само да се постигне осигуряванетоъ свободното развитие на това малцинство.

Г. Лаховари изтъкналъ още, че имало значително количество ромжници въ Украйна, Унгари, Сърбия, България, Македония, Епиръ, Далмация, Албания и Истрия. Ромжния никога не е помислила да си присъедини разпрѣснатитѣ ромжнски елементи, които достигатъ цифрата единъ милионъ души. Тя се ограничава да имъ помогне морално за запазване тѣхния езикъ и вѣра.

Въ Тимошката долина, продължилъ Лаховари, има 200,000 ромжници. Неготинската област е почти изцѣло ромжиска. Въ Македония, въ териториитѣ окупирани отъ сръбитѣ има 100,000 ромжници. Това обстоятелство трѣбва да направи сръбитѣ по-отстъпчиви и като компенсация да отстъпятъ по банатския въпросъ.

Ромжиското правителство, ако Ромжния получи Банатъ, ще откупи земитѣ на сръбитѣ, които биха пожелали да се прѣселятъ въ Сърбия.

Въ врѣме на прѣговоритѣ прѣзъ 1915—1916 г. сръбитѣ извили претенции за Банатъ, и рускиятъ царъ подкрѣпилъ сръбскитѣ искания по стратегически съображения, за сигурността на Бѣлградъ. Днесъ положението не е сжщото — ако унгарскитѣ топове не принудиха Сърбия да прѣмѣсти столицата си, новата югославянска държава може да направи това.

Ромжиското правителство се задължавало да не държи въ Банатъ войска, освѣнъ необходимия контингентъ за пазене реда; въ Банатъ нѣма да се градятъ укрѣпления.

На въпроса, какво мислятъ съюзницитѣ за Банатъ, г. Лаховари отговорилъ:

Ако Франция, Англия, Русия и Италия признаха прѣзъ августъ 1916 год.

правото на Ромжния да си присъедини мѣлния Банатъ, това значи, че тая държави бѣха убѣдени въ законността на ромжнскитѣ искания. Ние не вѣрваме, че това убѣждение е измѣнено. Ромжния понесе много жертви — 800,000 отъ нейнитѣ синове сложиха коститѣ си на бойното поле. Вслѣствие на измѣната на Русия и обявяването война отъ страна на болшевикитѣ Ромжния трѣбваше да се подчини прѣдъ силата. Б. Р. И ромжнитѣ, като сръбитѣ, иматъ претенциитѣ си съ два аршина.

## Мирната конференция.

### Изявления на Пишонъ.

Парижъ, 24 февруари. (Радиотелеграма). Министърътъ на външнитѣ работи г. Пишонъ прие въ недѣля сутринта прѣдставителитѣ на английския и американския печатъ. По въпроса за мѣрките, които трѣбва да се взематъ за да се поправи положението въ Русия, той призналъ, че атентата сръщу г. Клемансо е забавилъ рѣшението. Обаче, прибавилъ той, съюзницитѣ сж сега напълно съгласни по сжщността на това рѣшение. Що се отнася до начина на изпълнението, той сжщо тѣй ще бжде опрѣдѣленъ по общо съгласие. Маршалъ Фошъ, заедно съ техническитѣ съветници, привѣршва изработването на условията, които съюзницитѣ ще наложатъ на Германия и които, поради своя окончателенъ характеръ, ще съставляватъ основитѣ на прелиминарния миръ. Всички рѣшения на този комитетъ отъ технически съветници, рѣшения, които ще се наложатъ на неприятелскитѣ страни, ще бждатъ внесени за одобрение отъ върховния междусъюзнически съвѣтъ. Запитанъ за вѣроятната дата, когато ще се подпише прѣлварителния миръ, г. Пишонъ припомнилъ, че напушайки Франция, г. Уйласонъ е смяталъ подписването да стане прѣзъ първата половина на м. май. Щомъ, обаче, комисиятѣ прѣдставятъ докладитѣ си за разглеждане въ конференцията, разискванията ще могатъ да продължатъ бързо. Вѣроятно е, следователно, прѣлварителния миръ да бжде подписанъ по-рано, отколкото се мислеше. Относително разпрѣдѣлението на разнитѣ обезщетения, които Германия дължи, г. Пишонъ заявилъ, че не ше има никаква трудностъ.

### Ромжнскитѣ претенции.

Парижъ, 25 февруари. Комюнике за конференцията. — Комисията за изучаване ромжнскитѣ териториални въпроси има засѣдание тази заранъ подъ прѣдседателството на г. Тарлино и изслуша г. Братяну и други членове отъ ромжнската делегация, които изложиха претенциитѣ на Ромжния.

## Исканитѣ въ „Добруджа“ отъ вѣстникопроцавитѣ.

а вие ромженци! И още какъвъ!... Ще трѣбва цѣлото село да иска отъ краля награда за вашето нахално държане, — още по-спокойно каза Марто и измѣри съ погледъ Радулеску, който дигна камшика си и го удари прѣзъ лицето. Марто не изгърпѣ това оскърбление и, бързо като котка, сграби Радулеску прѣзъ кръста и го трѣшна на земята.

— Ау-льо! — извика Ионакъ и отстъпи съ ужасъ и страхъ къмъ кжщата.

Валерия изкочи и хвана Марто за рамото:

— Господине, оставете го, той сега ще разбере, че е българинъ. Азъ съмъ неговъ сестра...

Марто погледна Валерия, и като въздѣхна тежко, пусна Радулеску, който прѣхвѣтѣлъ отъ уллаха, стана и съ треперящи рѣцѣ почна да изтрива бричовѣтѣ си.

— Извинете ме, госпожице, азъ за прѣвъ пътъ се нервирямъ до такава степенъ. Азъ нѣма да му направя нищо, а само да му кажа, че неговата сила е ромжиска, а моята българска... Той защищава прѣстѣпленията, а азъ правото. А тамъ, гдѣто е правото, е и силата... Съжалявамъ, че отъ двѣ години само се разправяме и караме...

— Азъ ще изпратя човѣкъ още сега и ще искамъ да ви интернирамъ съ негово съгласие.

— Това ще направите, когато азъ по-искамъ. Азъ не се страхувамъ отъ васъ. Страхъ ме е само отъ Бога.

— Млъчи бре, български япионини! — изрева юнкертъ Радулеску и дигна върху му камшика си.

— На твоя камшикъ, моитѣ юмруци, — спокойно, но твърдо каза Марто и скръсти рѣцѣтѣ си на гърдитѣ. — Само това остана — да биете. Не стигатъ ли безчинствата и грабежитѣ?

— Млъчи, ще се нареди... Всичко ще се нареди, — съ разтреперана донна устна каза Ионакъ и изпува най-хамалски.

— Не псувай, капитане, защото прѣдъ тебъ стои българинъ и при това студентъ, който не е свикналъ на такъвъ езикъ.

— Махвай се, да не изплатишъ! — изрева наново юнкертъ.

— Още сега да се освободи бай Лило!

— Не! Нѣма да го освободи! — заядливо извика пакъ юнкертъ.

— А ти какво си се запѣнилъ? Азъ не говоря съ васъ. По-напрѣдъ помислете, че сте ренегатъ и тогава се разправяйте. Баща ви бѣше българинъ,

изпѣди брата си, който весело се засмѣ и излѣзе вънъ на двора, дѣто капитанъ Ионакъ живо се разправяше съ Марто.

Отначало тази сцена не направи впечатление на убитата отъ скръбъ и тѣжи Валерия, защото толкова честни биваха тия разправии и толкова много, че бѣше вече обрѣгнала и се мжчеше да не ѝ вижда и да не ѝ чува, ала сега, щомъ излѣзе братъ ѝ, който съ живостъ се намѣси въ разпрѣта, тя отвори прозореца и заслуша.

Марто съ ясенъ и твърдъ гласъ казваше:

— Азъ не искамъ да се мѣся въ управлението ви, но протестирамъ за тия прѣстѣпни дѣяния на кмета и полицантѣ отъ сигуранцата. На единъ невиненъ човѣкъ, който иска да пожъне нивата си, може ли да му се забрани това? И на основание на кои закони? По чия заповѣдъ? Увѣренъ съмъ, господине, че правителството и кралѣтѣ никога не сж мислили, какво Добруджа и народътъ ѝ ще попаднатъ въ рѣцѣтѣ на прѣстѣпници. До като е врѣме, вземете мѣрки, иначе, ще отида въ Букурещъ.

— Нѣма да ви дамъ позволение.

— Ще получа отъ префекта на Силистра.

## Положението.

Едно официално комунике от 24 с. с. съобщава, че комисията за изучаване на ромжнските териториални въпроси имала заседание под председателството на г. Тардьо и изслушала г. Тардьо и другите членове от ромжската делегация, които изложили претенциите на Ромжния. Въ какво се състои тия претенции по отношение Добруджа се вижда от мемоара ромжнското правителство, занесен в Париж от министър Ангелеску. Според тоя мемоар, етническата граница на България започвала отсам линия Русе—Шумен—носът Емине. Изтокът от тая линия, казват ромжните, прѣобладаващият елемент е славяно, доказателство за което тѣ дѣят въ турските имена на селата. Обществото пъкъ, че въ тулчанския дѣгъ българите се намират въ по-малка маса, тѣ обясняват, че българите въ северна Добруджа сѣ дошлѣ отъ южна Русия и Бесарабия. Фалшификацията е очевидна. Турците имена на селата сѣ дължат на това, че тия села сѣ отъ по-ново време. Добруджа е опустошавана нѣколко пѣти и слѣдитѣ отъ тия опустошения се намиратъ по запустѣлите кладбища, сѣ които е пълна Добруджа и тѣ нарѣчени сѣ „юртлуци“ (мѣста стари селища). Сегашните села — сѣ вижда по имената имъ — сѣ заимани около кѣшлитѣ на силните и тѣ турци, подъ чие покровителство сѣ поставяли българите. Що касае до прѣселението на българите въ Бесарабия и южна Русия, и турците статистики опровергаватъ ромжните. Пѣкъ даже и да е тѣй, както ромжните твърдятъ, това прѣселване е било прѣди тѣ да отидатъ въ Добруджа, което значи, че българите сѣ връщали въ своето отечество.

Българският клонъ отъ междупарламентарния съюзъ е протестиралъ противъ ромжните избори въ Добруджа, отъ международно правно гледище сѣ едно прѣстѣпление, а отъ гледището на днешните усилия на нацията къмъ миръ — една провокация.

Интересни изявления за работата на партията конференция е направилъ френскиятъ министъръ на външните работи Ришонъ. Споредъ него, условията на диминарния миръ съ Германия сѣ привършване; тѣ се работили отъ Фомъ и технически съвѣтници. Позицията на тоя комитетъ щѣла да наложи на неприятелските страни да като се одобряватъ отъ върховния международни съветъ. Г-нъ Ришонъ казва, че прѣварителния миръ ще поднесе по-рано отъ мѣсецъ май. Тия изявления, както сѣ прѣдсѣждатъ, може да се разбере, дѣ свършеността на мирната конференция и отъ дѣ започва она на ко-

митета на генералъ Фомъ. Ясно е истината, че мирната конференция подготвяла условията на окончателния миръ въ едно време, когато комитетътъ готвил такива за прѣварителния миръ, сѣ цѣль, разбирава се, да се пристъпи по-скоро къмъ демобилизация. Неясно е, обаче, дали комитетътъ ще начертае и главните пунктове по териториалните въпроси, които засѣгатъ неприятелските държави, още повече, че се съобщилъ, какво по тия въпроси ще бждатъ изслушани всички заинтересовани.

Едно извънредно сензационно съобщение ни идва отъ Малта. (Английски източникъ). Споредъ тоя съобщение, английското правителство е уведомило австрийското, че се делегира единъ английски полковникъ къмъ бившия австро-унгарски императоръ за неговата лична сигурност. Дали тоя интересъ къмъ бившия императоръ Карлъ не се проявява въ свързка съ стремлението на Австрия да се обедини съ Германия, противъ което френците биятъ тревога.

Необузданиятъ грѣшки претенции, изглежда, че скандализиратъ мирната конференция, защото вече много френски вѣстници („Льоваръ“, „Ентражанъ“, „Аксонъ Франсезъ“) намиратъ мемоара на грѣците прѣкалено претенциозенъ.

„Секоло“ опровергава съобщението на „Еко де Пари“, че между италианското и грѣцкото правителства е постигнато споразумѣние досѣжно тѣхните териториални искания, въ основата на което е легнала идеята: бжлещата арменска държава да се постави подъ протектората на Италия.

Италианската комисия по примирението е подала ултиматумъ до австрийското правителство за прѣдаване на 200 локомотива и 3000 товарни вагона. Срокътъ на ултиматума изтича на 25 того.

Бернската социалистическа конференция е осѣдила болшевизма съ специална резолюция.

Работитѣ въ Югославия не върватъ добръ и при все това сръбските апетити растатъ даже за смѣтка и на стара България.

## Животътъ въ Добруджа.

Погроми. Въ с. Даеню, Хърсовска околия, сѣ извършени погроми прѣзъ мѣцъ декември. Тѣла ромжни сѣ нападнали и ограбили кѣшитѣ на кмета въ българско време Цоню Цончевъ, негова помощникъ Аргиръ Михаелчевъ, на българите: Стефанъ Петковъ, Колю Цончевъ и др. На Миленко Николовъ и Колю Цончевъ сѣ строгени главитѣ слѣдъ силенъ побой, а домашните на ограбените сѣ малтретирани.

Изстѣпления. Ромжнски селяни отъ с. Козлуджа, Олгана и др., подъ закрилата на властта, сѣ нападали околните български села за грабежи. Козлуджанци сѣ успѣли да влѣзатъ въ с. Канли (Островска околия) и се прѣдали на изстѣпления, но били изгонени отъ английските власти. Въ с. Гарванъ, сѣща околия, полицията е арестувала и малтретирала мнозина селяни подъ прѣдлогъ, че дири оржии. Между тѣхъ е и Йорданъ Димитровъ.

Въ с. Кавакларъ, (Кара Омерска околия) кметътъ и селяни ромжни сѣ малтретирани и ограбвали турците, като имъ казвали, че за тѣхъ нѣма мѣсто въ ромжнското царство. Бити сѣ: Шейкъ Ахмедъ, Юнузъ Али, Сюлюманъ Джаферъ, Хосеинъ Кенджи Али и Сади Сарж. Ограбени сѣ: Юсуфъ Динислямъ и Ахмедъ Куртединъ.

Грабежи. Иосифъ Веберъ отъ с. Манджапунаръ е ограбенъ два пѣти отъ кмета, секретаря и селяни отъ с. Мамай. Ограбани сѣ домоветѣ на Матеасъ Тилманъ и Адолфъ Дамъ. Между грабителитѣ е Павелъ Мишика и двама джандарми отъ с. Тузла.

Бѣгайки за България, жителитѣ отъ с. Манджапунаръ: Адамъ Бекеръ, Хенрихъ Бранлъ, Матеасъ Тилманъ, Адолфъ Дамъ, Готфридъ Хермъ, Адамъ Келеръ и Адамъ Бекеръ сѣ били ограбени въ Балчикъ отъ двама джандарми, които имъ взели около 1660 лева.

## Изборитѣ въ Добруджа.

Коментарии на българския печатъ.

„Прѣпоречъ“ пише: „Ромжската администрация въ Добруджа започнала да съставя списъци на избирателитѣ, които ще се допуснатъ да участвуватъ въ изборитѣ за сенатори и депутати прѣзъ м. мартъ т. г. Отъ списъцитѣ се изключватъ всички добруджанци, които стѣжаватъ да подалатъ декларация за ромжнско подданство, всички, служили въ българската армия, както и всички, противъ които ромжнските власти възбуждатъ сѣдѣзни дѣла. Такива дѣла досѣга сѣ възбудени противъ всички повидни и по-будни българи въ селата и градоветѣ. Въ списъцитѣ се вписватъ всички ромжнски чиновници и пришелци отъ Ромжния.

Въ Балчикъ, дѣто има около 1700 избиратели — мѣстни жители, въ ромжнския избирателенъ списъкъ сѣ записани само 300 избиратели.

Съ тероръ, заплашавания, подкупи и фалшиви и неплѣни избирателни списъци ромжните се стремятъ да спечелятъ изборитѣ въ Добруджа и чрѣзъ тѣхните резултати да демонстриратъ прѣдъ свѣта, че добруджанското население по чувства и стремежи е станало ромжнско и прѣдпочита ромжнското владичество.

Схващайки цѣлитѣ, които ромжните прѣсѣдватъ съ сегашните законодателни избори въ Добруджа, населението въ много села е рѣшило да не участвува въ изборитѣ, докато конфе-

ренцията на мира не се произнесе върху бжлещата политическа принадлежностъ на Добруджа.

„Миръ“: Ромжните които държаха близо 40 год. Добруджа подъ полицейско безправие, сега, когато прѣдстои разрѣшаването на добруджанския въпросъ отъ конференцията, когато голѣма частъ отъ добруджанското население е прокудено, а друга голѣма частъ е още въ плѣнъ като войници отъ бжл. войска, — сега рѣшили да правятъ депутатски избори въ Добруджа. Но и сега ромжните не се считатъ сигурни въ чуждата за тѣхъ Добруджа, затуй, споредъ частни свѣдѣния, лишили отъ изборни права останалото население отъ българи, турци, татари и пр., подъ прѣдлогъ на „държавно измѣнителство“! Така, напр. въ гр. Добричъ, който има хиляди избиратели, ромжните признали само 300!

Изглежда, че нашитѣ съсѣди се надпрѣварватъ да докажатъ на свѣта, че сѣ лишени отъ чувства на умѣреностъ и справедливостъ. Българскиятъ клонъ отъ междупарламентарния съюзъ е протестиралъ противъ ромжнската подигравка съ нещастна Добруджа. Тая протестъ заслужава пълна подкрѣпка. Узнаваме, че и нашето правителство е протестирало прѣди нѣколко дѣна противъ готвенитѣ отъ ромжните избори въ Добруджа, и е искало спирането имъ докато въпроса сѣ Добруджа бжде разрѣшенъ отъ конференцията.

## Народноститѣ въ Ромжния.

Еманципационенъ декретъ.

Споредъ в. „Пари Балканъ“, ромжнскиятъ „Държавенъ Вѣстникъ“ публикувалъ единъ декретъ, който съдържалъ между другото, слѣдните членове:

Чл. 1. Жителитѣ на кралство Ромжния, безъ разлика на вѣра, които до сега не се ползуваха съ граждански права, могатъ да придобиятъ тия права, като прѣдставятъ документъ, че сѣ родени въ страната и никога не сѣ били подъ чуждо покровителство. Освободени сѣ отъ тия формалности участвувалитѣ въ войната отъ 1913 и 1916 год.

Женитѣ и малолѣтнитѣ дѣца на вижирани по-горѣ граждани ще се ползуватъ съ всички права, които дава ромжнската конституция.

Чл. 2. Вдовицитѣ и дѣцата на мобилизирани въ войнитѣ отъ 1913 и 1916—18 год. ще станатъ ромжнски граждани, като изпълнятъ формалноститѣ на настоящия законъ.

## Le Mouvement Dobroudjain

Bulletin de l'Organisation Dobroudjain en Bulgarie  
Paraît le 1<sup>er</sup>, le 10 et le 20 de chaque mois  
Rédaction et Administration place „Tcherne Djamlia“ 5.  
Téléphone 22 368  
Abonnements: Bulgarie: 6 mois 9 frs., un an 18 frs.  
Etranger: 6 mois 10 frs., un an 20 frs.  
Намира се за проданъ при всички вѣстникарски агенции въ Царството. Въ София за проданъ при вѣстникарските будки.  
Единъ брой 50 ст.  
Приематъ се абонати чрѣзъ Администрацията, площадь „Черна Джамия“ 5—София.

тия свои обноси никога ничие дѣе нѣма да спечелятъ, а моето отъда, се е отказало да имъ служи и играе по тѣхната гайда...

— Ще играе... на срѣдъ село ще обѣся, — изрева Радулеску и впилишки погледъ въ Марто.

— По-добръ ще направитѣ да се замисли, отколкуто да се заканяшъ, каза Валерия и внезапно стисна ръката на Марто. — Благодаря ви, вие дадохте добръ урокъ... Той се забравилъ... Сбогомъ, господине... Сбогомъ, — отговори Марто и тойно сѣ твърди крачки трѣгна да иза изъ вратата.

— Господинъ Горановъ, моля ви за моментъ, — извика слѣдъ него Ионакъ и, като го настигна му: — Изанимай, че до тамъ я слѣдъ... Азъ ще направя всичко... И слѣдъ обѣдъ и ще видишъ какъ да бия кметове... Азъ искамъ да взема приятели... Радулеску е тѣе: ще ползе, ще поджавка и ще мие... Ти бжди спокоенъ... Марто мъчаливо подаде ръката си капитана и си отиде; той бже си въ побѣдата си. Радостъ изни душата му, че отъ днесъ той бжде закрианъ на селото. Ионакъ е изплашенъ, а Радулеску битъ и

нѣма да посмѣе да се заяда вече. Колкото за фелдфебела Драку Йону, лесно ще се разправи съ него: една бутилка конякъ и десетъ—двайсетъ лева и той ще бжде миренъ като булка прѣдъ свекъръ.

— Тате, бихъ Радулеску, — каза Марто на баща си вмѣсто добръ дѣнь.

— Лошо си направилъ, — отговори бащата.

— Слѣдъ обѣдъ иди въ общинското управление и вижъ какъ Ионакъ ще бие кмета.

— Страхливъ е той и нищо нѣма да направи.

— Ще видишъ. Азъ съмъ сигуренъ. И, още не довършилъ, на прозореца се появи пълното лице на чичо Лило енитропа.

— Радулеску ме пука, — каза той.

— Та ти си го бхталъ, бре Марто... Че какъ се рѣши... Браво... Така... Сбогомъ... Женорята и лѣчурлигата сѣж се изпокрили въ миши дупки... зеръ неразбранъ свѣтъ... Онаждатъ... Таковака е... Пала ги: палила... Гадъ...

— Ще ти напакостятъ тия кучета... Още днесъ ще пишатъ на префекта въ Силистра.

— Нищо, тате... Не се кахъри. Скоро ще си замина за Кенева, — до-

ладе Марто и влѣзе въ другата стая, изтегна се върху кревата и се замисли. Мислитѣ му отначало, блуждаещи, починаха да се оформяватъ и да се групиратъ въ нѣщо цѣло... Той се надигна, потри челото си и се засмѣ съ гласъ.

— Сестрата на Радулеску, — завърши той гласно мислитѣ си и пакъ почна да мисли за нея.

Черни смолисти, рохнали коси, двѣ живи подвижни и черни очи; малка устница съ трептяща долна устна, която се крие въ двѣ гънки на алені пълни бузи; малко, правилно носле, което се спуска свободно, подъ закрилата на двѣ гъсти черни вѣжди, които отдѣлятъ алабастрово чело отъ алені бузи; тя е сжщата, сестрата на Радулеску... Малката ржница се докосва до рамото му и той трепна, стана отъ кревата и почна да се разхожда, а прѣдъ него е все тя — не го оставя на мира. За пръвъ пѣтъ въ живота си той изпитва такава чувство, което да обема цѣлото му същество и да го застава да мисли само за единъ прѣдметъ.

— Марто, отдавна те чакаме, за обѣдъ. Какво си се размислилъ толкова, — каза чернадалестата Кремена, Мартовата сестра и свойски го цапна

по бузата. — Хайде! — И внезапно сътиля се за нѣщо, тя насмѣшливо му подхвърли: — Ти дн ска си билъ Радулеску и си видѣлъ и пансионерката Валерия?

— Валерия? Валерия ли каза? — запита той бързо и хвана рацѣтѣ на сестра си.

— Хванахъ ли те сега! А!.. а!.. а!.. Значи не съмъ се лѣгала... Красавичко е... Завъртва ума.

— Како, истина да ти кажа, че само за нея мислѣхъ.

— Това е грѣшно, братленцето ми... Не бива... тя е ромжнка.

— Не, тя е българка. Азъ видѣхъ... Устѣтихъ, че тя е българка.

— Баща ѝ билъ българинъ, ала майка ѝ...

— Може, — каза Марто и пакъ се замисли. Кремена, обаче, не го остави, хвана пѣсна на палтото му и го повлѣче слѣдъ себе си къмъ хаята, дѣто на кака всички наредени около паралията.

— Тате, Марто се влюбилъ въ Валерия, — съ заразяващъ смѣхъ каза Кремена и седна.

— Само това му липсваше!

— Па защо да му липсва... Хубаво, хриско мождѣ е... каза майката. Лѣжницѣтѣ върху общото излъчване затракаха по паралията. (Слѣдва).

# АПЕЛЪ

на българската група на Междупарламентарния съюз за изборите в Добруджа.

Българската група на Междупарламентарния съюз е изпратила до г. генерал Кретиен, командващ съюзните армии в България, Уилсон, представител на Съединените Шати, Анри, представител на френското правителство, Алиоти, представител на Италия, Нейпър, представител на Англия, следния апел:

„Българската група на Междупарламентарния съюз има чест да Ви помоли да благоволи и на правите необходимите постъпки за да изхороните да се спрат изборите за сенатори в Добруджа, назначени за 1 март. Сблъсканията в полза на нашата молба са следните: 1) няколко хиляди жители на тази област са оцелели, в качеството си на български войници; 2) тези избори биха могли да предизвикат възбуждане на страсти и да нарушат спокойствието в тази страна; 3) Добруджа не е анексирана към Ромъния, а се намира под окупацията на армията на великите сили от Съглашението, очаквайки правда и свобода от страна на мирната конференция“.

## ПРОТЕСТЪ

от Върховния управителен комитет на добруджанската организация в България до представителите на великите сили от Съглашението в София.

На 1/14 март т. г. ромънското правителство е решило да произведе избори за народни представители и сенатори не само в старите граници на ромънската територия, но и в новозаехити земи, включително Добруджа.

Това е един политически акт, който е в противоречие на нормите в държавното и международно право. Подобен акт в историята на конституционните страни, които се числят в обществото на културните народи в Европа, не е познат. Защото произвеждане на избори е акт, чрез който се консултира народа за политическия режим на управление, който той желае да има. А това предполага определени териториални граници, които обхващат народ и държава. Нещо повече, по принципите на държавното международно право, едно правителство не може своевошно да намалява или увеличава границите на държавата си, без да има международна санкция и особено днеш след световната война, когато се подчертава силата на националността да се самоопределят и когато засяда висшият международен ареопат в Версайл точно по очертаване националните граници в света. В това число спадат безспорно границите на България и Ромъния.

Ако това е така и щом тия граници не са още определени, изключва се и всякаква възможност за произвеждане на избори, особено в ония спорни области, върху които една и другата страна претендират. Противното предполага предпоставянето сдбата на тия области, което не може да бъде и желание на конференцията.

Съ последния Букурещки договор Ромънското правителство се отказва от цяла Добруджа до устието на Дунава. А според сключената конвенция на 29 септември 1918 година между командующия солунските съглашенски войски и българското правителство, Добруджа се оставяше под управлението на българските власти и то до окончателното определение сдбата на тая област.

Букурещкият договор се унищожи и тая страна на ново мина под управлението на Ромъния. Ние българите с голяма тъга на душата си пръживяваме това ново подчиняване на една българска област, която по история, география и етнография е неделима

часть от българската душа. Ала при съществително на войски от великите нации, носители на принципите на свободата, братството и равенството, е гаранция за нас, добруджанци за едно сравнително спокойствие и надежди, че последната дума на конференцията в Версайл ще бъде съгласно с праведливостта и националните тежени на Добруджа.

Уви, нашата надежда за крайната участ на тая родна земя, която тече в робство от петстотин години насам, почна да блъдне и чезне, щом ромънската власт почна да взема надмощие в Добруджа, да гони и пръсълва събудените българи и щом се опитва с избори да пръдържава политическото и бждеще.

Ако, за един момент, Ромъния не признава Букурещкия договор, с който тя се отказва от Добруджа и иска наново да си я присвои, като последствие от сжичи договор, тя зае Бесарабия и логично би тръбвало да отстъпи и последната. Обаче, жаждата за чуждото в Ромъния е голяма и тенденцията на несправедливост и заграбване на чужди земи е очевидна.

Ала, въпреки всички тия домогвания, нас добруджанците българи още ни крпни вратата в международното право и справедливите ршения на Версайлския ареопат. И заради това ние издигаме високо глас на протест срещу допускането избори в Добруджа — една област спорна, която нма още определена държавна форма и защото:

1) Тая област е населена в болшинството с българи, които в два събора изказаха своето желание на управление;

2) Защото от отвъчените повече от 25,000 българи от ромънските войски не са всички възврънати;

3) Защото с новото явление на ромънската власт всички интелегентни и събудени българи, поради активното си участие в борбата за българското национално обединение, напуснаха родните си огнища пръд страха на познатия от миналото ромънски терор;

4) Защото ромънската власт с стъпването си още в Добруджа веднага започна с известните си стари прийоми на гонение, арести и интернирвания на останалите българи, — мирни граждани, както е случая с адвокати, лъкари, учители, свещеници и други общественици в Силистра, Добрич, Балчик, Бабадаг, Кюстенджа и Тулча.

5) Защото изключителните законоположения за българите в Добруджа още от 1880 г. наново почнаха да се прилагат и

6) Защото с участта на Добруджа и нейното бждеще не е властно днеш ромънското правителство да разполага, било по специалните конвенции, било по естеството на територияния спор, който е само от компетентността на Парижкия съд.

Много естествено е, че изборите, които ще се произвеждат в Добруджа при подобни условия, не ще изразяват волята на населението за неговите желания и управление. За това ние, добруджанските българи, прогонени вкъ от родните си огнища, високо протестираме за допускането на избори в Добруджа пръди конференцията да е определила сдбата и.

Ние издигаме високо глас на протест за гдто се допусна да се потъпчат още гражданските права на добруджанци. Ние протестираме за тая игра с държавноправните свободи на гражданите в една страна, от която се иска вот на доверие за управлението и, когато добруджанци са прогонени вкъ от огнищата си. И понеже ромънската олигархическа власт не уважава прокламираните принципи за националното самоопределяне, нито иска да дочака ршението на международния съд, отправяме нашия глас към представителите на Великите Сили в Версайл, да спрат тая изключителен режим в Добруджа, като заставят и Ромъния да уважава правото, сложено на разглеждане в международната конференция, противното ще значи, да се осъти от сега още първия акт на нарушение държавно-правните принципи и прокламираната свобода на народите сами да определят сдбата си.

Пръдседател: Д-ръ С. Тончев, член-секретар: Драгомир Пачов, членове: Д-ръ П. Вичев, Ангел Стоянов, Ст. Милошев, запасен генерал Диков, Д-ръ К. Д. Списаревски, М. Бончев.

гр. София, 26 февруари 1919 год.

## ХРОНИКА

Висок гост на България. Негово Високо Пръосвещение устминистерският архиепископ кардинал д-ръ Франси Бурнъ бжше гост на България. Той е най-високият сановник от католическата църква, който е посътил до сега отечеството ни. След като има сръща с мнозина съглашенски и наши политически пръдставители, в негова чест се даде вечеря в двореца. На вечерята присъствуваха свитата на Н. В. Пр., министър-пръдседателя и министър на външните работи г. Т. Теодоров, началника на английската военна мисия полковник Нейпър, охридския митрополит Борис, пловдивския католически епископ монсеньор Пъев, пълномощния министър г. Станчев и часть от царската свита. След вечерята Н. В. Царят разговаря с гостите.

Вчера в 11 часа Н. В. Пр. замина с специален влак за Русе. До там кардинал Бурнъ, който ще напусне Русе утръ, ще се придружава от маршала на двореца полковник Куртуклиев и пълномощния министър г-н Станчев.

пръдставителите на съглашенските държави. Албанската депутация е благодарил за доброто третиране на албанците у нас.

М-ръ Драгиев в Ст.-Загора. Министърът на земеделието г. Драгиев е заминал за Ст.-Загора, за да присъствува на външалния обряд на дщера си.

Върховният управителен комитет на Добруджанската организация в София с окръжно е замолвил всички добруджански дружества в България, пръд вид демобилизацията, да си допънят настоятелствата с нови избраници и за стореното да явят на Върховния Управителен Комитет в София.

Ромъни и българи. Някои ромънски вестници съобщават, че покрай другите чуждестранни училища, и българското такова в Букурещ щло да бжде поставено под „Administratia fortata“, което означава, че управлението на училището ще се постави в ромънски ръцъ. Ние обръщаме вниманието на съседите си, че и тй имаха ще имат училище в София, но ние никога не сме тормозили тяхната просветна дйност у нас, а напротив винаги сме им давали съдействие.

Дружество „Добруджа“ в Русе. пръд вид голямия наплив на бжжанци из Добруджа, е основало фонд за подпомагане на бжжанците. Инициативата на русенци заслужава похвала и подражание.

Подали оставка от фонда „Добруджа“. Досегашните управители на фонда Добруджа г. г. Драгомир Пачов и д-ръ Т. Тодоров сж си подали оставката от управлението.

Учредителите на фонда тия дни ще допънят състава му.

В Гюмюрджина се избра ново настоятелство на дружество „Добруджа“ в следния състав: пръдседател Хр. Пачелиев, адвокат, подпръдседател Хараламби Вълчанов, касиер Ст. Георгиев, секретар Никола Овчаров, съветници: Васил Дончев, Павел Генев и Б. Стойков.

Редакцията и администрацията на вестник „Добруджа“ се премества на площад „Черна Джамия“ № 5.

В гр. Русе на 9 того се избра ново настоятелство на д-во „Добруджа“ в следния състав: пръдседател Б. Стефанов, подпръдседател Ст. С. Калчишков, секретар Д. Досев, касиер Р. Жеков, домакин Ст. Димитров, съветници: Кръсть Кръстев, Ст. Кънчев и А. Чолаков.

Земледълска книжница. Излъзали са от печат и се получиха в редакцията ни: 1) Спис. „Стопански пръглед и домакинство“, брой 1-ви, година VII. Списание за селско стопанство, търговия, обществен живот и книжнина. Годишен абонамент 10 лева пръдплатени. Издава се в град Търново. 2) Земледълски календар за 1919 год., урежда г. Ал. Пенчев, народен пръдставител от земледълския съюз. Покрай календарната часть и статии по земеделие и кловете му, тазгодишното издание на календара съдържа исканията на Българ. Народен Земледълски Съюз по управлението на страната и др. Цъна 4 лева. Доставка се от земледълското книгоиздателство „XX век“ Търново.

За Добруджа. Излъзе от печат и се пушна в продажба 6-и брой от списанието „Le Mouvement Dobroudja“ с три фотографически снимки из анкетата на г. Варфилд в Добруджа с следното съдържание: 1) Добруджанското население иска анкета. М. Б., 2) Отворено писмо до г. Марсел Самба, депутат и редактор на в. „Люманите“ — Париж от Д-ръ К. Д. Списаревски, 3) Статия без заглавие от Драгомир Пачов, 4) Писмо от Добруджа, 5) Ромънско признание. 6) Господин Клемансо за Добруджа пръз 1918 г., 7) Мемоара на пръдставителите на Добруджа, 8) Добруджа в миналото, 9) Пръглед на ромънската преса и 10) Изъ живота на Добруджа.

Броя струва 50 ст. и се намира в продажба в всички книжарници и вестникарски будки в Царството.

Пръпоръчваме го на нашите четци.

Печатница „Гутенберг“ — София.